

GÜZEL ŞEYLER DERNEĞİ ÇOCUK POLİTİKASI

Öz

Bu politikanın amacı; Güzel Şeyler Derneği 'nin çocukların ve haklarının korunması hususunda izleyeceği politika sistemini ve hedeflerini belirlemektir. Devamla çocuklar ile çalışan her kurumda (okul, dernek vb.) somut bir çocuk koruma politikasının olması gerektiğinden araştırmalar ve incelemeler neticesinde düzenlenmektedir. Çocuklar ile temasta olan her tüzel kişilik çalışan ve personelinin çocuk koruma eğitimlerinin gerekliliği ve çocuk koruma hizmetlerinden özel olarak sorumluluk bilinci ile bir politika gerekliliği hasıl olduğundan titizlik ile hazırlanmıştır.

Çocuk Kimdir?

Türk Medeni Kanunu ile Türk Ceza Kanunu kapsamında ve 1989 yılına ait Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi (UNCRC) doğrultusunda çocuk, 18 yaşına ulaşmamış kişi olarak tanımlanır.

Çocuk Hakları Nedir?

Dünya üzerindeki tüm çocukların doğuştan sahip olduğu; kanuni ve ahlaki olarak eğitim, sağlık, yaşama, barınma; fiziksel, psikolojik veya cinsel sömürüye karşı korunma gibi haklarının hepsini birden tanımlamakta kullanılan evrensel kavramdır.

Çocuk hakları, insan hakları kavramının içinde ele alınması gereken bir konudur. Bugün, dünyanın birçok yerinde var olan insan hakları ihlalleri, çocuk boyutunda daha geniş kapsamlı ve büyüyen, müdahale edilmesi daha zor bir şekilde yer almaktadır. Uluslararası Af Örgütü'nün belirttiğine göre; az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde, emek sömürüsü, pornografi, şiddet, yasa dışılık gibi olumsuz etkenlerin dahilinde, çocuk hakları ihlalleri daha büyük boyutlarda olmaktadır.

Çocukların erişkinlerden farklı fiziksel, fizyolojik, davranış ve psikolojik özellikleri olduğu, sürekli büyüme ve gelişme gösterdiği bilincinin yerleşmesi, çocukların bakımının bir toplum sorunu olduğu ve bilimsel yaklaşımlarla herkesin bu sorumluluğu yüklenmesi gerektiği düşüncesi, Cenevre Çocuk Hakları Bildirisi ile şekillenmiştir. Günümüzde çocuk hakları ile ilgili olan uluslararası belge 20 Kasım 1989 tarihinde Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen ve 193 ülke tarafından onaylanmış olan Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşmedir. Türkiye Sözleşmeyi 14 Eylül 1990'da imzalamış, 'Taraf Devlet' konumuna gelmiştir.

Çocuk Koruma Politikasına Neden İhtiyaç Vardır?

Çocukları korumak birincil ve en ulvi görevdir. Çocuğa yönelik şiddetin kökeni kültürel, ekonomik ve sosyal uygulamalara dayanan küresel bir sorundur. Her ülkede, her toplumsal alanda görülür; farklılıklarından bağımsız her çocuğun şiddete maruz kalma, her yetişkinin

çocuğa zarar verme riski vardır ve bu durum çocuklarla çalışan kişiler ve kuruluşlar için geçerlidir. Bir yetişkinin çocuklarla çalışma ve temas hali arttıkça, kasıtlı ya da kasıtsız zarar verme ihtimali de artmaktadır. Çocuk koruma politikası, güvenli çalışma planlarının oluşturulması ve bildirim süreci gibi sistemli prosedürler ile işe alım süreci ve davranış kuralları gibi standartlar belirleyerek, kuruluşların kendi iç işleyişlerinde çalışanlarının, gönüllülerinin, yürütülen plan ve uygulamaların çocuklara hiçbir şekilde zarar vermemesini güvence altına almalarını ve bu süreci izlemelerini kolaylaştırır.

Etkin bir çocuk koruma politikası:

- Çocukları korur, sağlıklı gelişimini destekler,
- Çocuğa zarar verici davranışlarda bulunmaktan korur,
- Kuruluşların saygınlığını korur.

Bu politika, kurum personellerinin, operasyonlarının, etkinliklerinin, eğitimlerinin ve programlarının çocukların haklarının korunmasına ve güvence altına alınmasına ek olarak çocukları her türlü risk ve zarardan korumayı ve kurum ile temas halinde olan çocukların korunmasını sağlamayı, bunun için işbirlikleri yaparak eğitimler düzenlemeyi ve çocukların güvenliği hakkındaki endişe ve tespit edilen ihlaller ile istismarları ilgili kuruluşlara bildirmeyi ve sonuçlarını takip etme sorumluluğunu geliştirir.

Bu politikanın amacı bir diğer yandan Türkiye'nin çocuk koruma ilkelerine uygun olarak, Türkiye'de yaşamakta olan, yetersiz maddi olanaklara sahip ve riskli çevrelerde yaşayan çocuklar başta olmak üzere; tüm Dünya çocuklarının haklarının korunup korunmadığını ortaya koymayı, bu hakların korunması önünde bulunan engellerin saptanmasını ve bu engellerin aşılması yönünde alınabilecek önlemlerin farkındalığını arttırmayı hedefleyen derneğimizin sınırlarını belirlemektedir.

Çocuk Koruma Politikasının Hedef Kitleleri Nedir ve Kimler Olması Gerekir?

Politikaya aslında hem ülke vatandaşları tarafından hem de Güzel Şeyler Derneği 'nin tüm çalışanları ve gönüllüleri tarafından uyulması gereklidir. Çünkü bu politika hem dâhili hem de harici bir politikadır. Çocuk Koruma Politikasına, çocukla ilgili yapılacak her türlü programda uyulması zorunludur. Bu politikaya uygun davranılmaması ve ihlal edilmesi durumunda her ne nam adı altında düzenlenmiş olursa olsun iş birliği, proje ve sair tüm sözleşmelerin askıya alınmasına sebebiyet verecektir. Buradaki amaç çocukları her türlü zarardan korumaya yönelik olarak dernek olarak vermiş olduğumuz taahhüdün açıkça ifade edilmesidir. Tarafımızca yürütülecek çalışmalar neticesinde derneğimiz ile etkileşime ve temasa girecek olan her çocuk; onları çocuk istismarı, cinsel-fiziksel-psikolojik her türlü sömürü, kaza ya da herhangi başka bir zarar görme riskine binaen kasti yahut kazara gerçekleşen eylem hatalardan her türlü mümkün merteye en geniş çerçevede korunmasını sağlamalıdır. Bu görev ise derneğimiz adına çalışan ve gönüllülük sıfatını üstlenen kişi ve işbirlikçi kurumlar ile mutlak surette sağlanmalıdır. Bu bakım ve yükümlülük politikamızın ve derneğimizin değiştirilmesi mümkün olmayacak prensiplerindedir.

Bu politika;

Projeler kapsamında atölyeler yapılacak çocuklar ile çalışacak eğitimci, personel ve gönüllülerin yalnızca çocuklarla çalışmaya uygun olan ve çocuk güvenlik ve protokollerini sürekli uygulayacak deneyimli kişilerle çalışmasını,

Dernek ile ilişkili olan herkesin çocuklara karşı yükümlülüklerinin farkında olmasını ve çocuk istismarı ve çocuğun cinsel sömürsü konularına hukuksal ve etik bir şekilde yaklaşmasını hatta bu hususta eğitim almış olmasını,

Derneğimizi temsil eden herkesin çocuklara uygun şekilde davranmasını ve bu derneğin bir üyesi olmalarından doğan güveni kötüye kullanmamalarını,

Derneğimizi temsil eden herkesin, Dernek ile temasa geçen her çocuk için güvenli bir ortam yaratmasını,

Yapılan tüm aktivite ve programların çocuklar için taşıdığı riskler açısından ölçülmesini ve kontrolümüz dahilinde olanların kesinlikle azaltılmasını veya ortadan kaldırılmasını şart koşar. Güzel Şeyler Derneği, çocukların ve haklarının korunması için bu hususları tam olarak benimsemiş ve ihlali için herhangi bir tolerans göstermeyeceğini açık şekilde ortaya koymaktadır.

Çocuk Koruma Politikasının Temel İlkeleri Nelerdir?

Çocukların temel hakları kanunlar ile yasalaştırılmıştır. Bu kanunlar ise bazı ilkelere dayanmaktadır. Çocukların korunmasına ilişkin bu politikanın ve çocuk koruma kanunlarının dayanağı 2015 yılında Avrupa Komisyonu tarafından kararlaştırılan 10 çocuk koruma ilkesi ise şöyledir:

- 1)Her çocuk tartışmaya kapalı olarak korunma hakkına sahip olmasının yanı sıra, hak sahibi olarak korunur, tanınır ve saygı duyulmalıdır.
- 2)Hiçbir çocuğa karşı ayrımcılık yapılamaz.
- 3)Çocuk koruma sistemleri önlemeye yönelik tedbirleri de kapsar.
- 4)Aileler birincil bakım verici rolünde desteklenmelidir.
- 5)Topluluklar, çocukların şiddetin her türlü halinden bağımsız olması gerekliliğinin farkında ve destekçisi olmalıdır.
- 6)Çocuk koruma sistemleri yeterli bakımı garantilemelidir.
- 7)Çocuk koruma sistemleri ülkelerarası ve sınır ötesi girişim organlarına sahip olmalıdır.
- 8)Çocuk desteğe ve korunmaya sahiptir.
- 9)Risklerin tanımlanmasına yönelik eğitimler mevcut olmalıdır.
- 10)Güvenli, iyi yayımlanmış, güvenilir ve ulaşılabilir haber yahut sosyal medya organları bulunmalıdır.

Çocuk Koruma Politikası Kapsamında Sorumluluklar Nelerdir?

Çocuk koruma sistemlerinde son yıllarda önceki yıllara oranla daha etkili mekanizmalar uygulanmaya başlanmasına karşın sorunların çözümlenmesi için ne yazık ki yeterli değildir. Öncelikli olarak çocuklarla ilgili tüm veri analizlerinin çoğaltılması, sosyal hizmetlere harcanan harcama yüzdelerinin diğer Avrupa ülkelerinin standardına yükseltilip çocuk ve ailelerin daha iyi destek almasının sağlanması, sosyal ekonomik destek programına çok daha fazla sayıda ailenin katılmasının sağlanması ve eğitimlerinin çoğaltılması, çocuk yoksulluğuna neden olan etkenlerin yapılacak araştırmalar ile belirlenerek bu etkenlerin ortadan kaldırılması, çocuk ölümleri ve istismarının önüne geçilebilmesi için çocuklarla ilgili çalışan tüm meslek gruplarının üniversite müfredatına çocuğa yönelik şiddet ve istismarın bulgularının açıkça tanımlandığı derslerin oluşturulması gerekmektedir.

Bu düzenlemelerin yapılması çocukların güvenli, huzurlu ve mutlu bir çevrede yetişebilmesi; güvensizlik, çaresizlik kavramları ile hayatlarının erken dönemlerinde karşılaşmayarak geleceğe umutla bakabilmesi için yaşamsaldır. Her insan yalnızca kendi çocuğundan değil, dünyada kendi sesini duyuramayıp sessizliğe mahkûm kalan tüm çocuklar için birer ses olmak zorundadır. Bu yalnızca insani değil, aynı zamanda anayasal olarak da alınması gereken bir sorumluluktur.

Güzel Şeyler Derneği, iş birlikçilerinden; tüm görev, hizmet ve davranışlarında T.C. Anayasasını, Türk Medeni Kanunu 'nu, Çocuk Koruma Kanununu ve onun uygulama yönetmeliklerinde yer alan yasal ve düzenleyici yükümlülükleri bilmelerini ve uygulamalarını beklemektedir.

Çocukların iyilik halinin korunması ve teşvik edilmesinde, Politikanın uygulanmasının desteklenmesinde herkes sorumluluk sahibidir. Buna sorumluluklara ek olarak ise yöneticiler ve ek sorumluluklara sahip kişiler gibi bazı statü sahibi kişilerin bu politikada belirtildiği üzere çocuk koruması hakkında özel sorumlulukları bulunmaktadır. Rollerini veya işlevlerine bakılmaksızın herhangi bir düzeyde dernek adına çalışan herkes çocuklar ve çocuk alanında yapılan tüm çalışmalarda çocuk haklarına saygılı ve tam bir kusursuz sorumluluğa sahiptir.

➤ **Güzel Şeyler Derneği Gönüllüleri İçin Ortak Davranış Kuralları**

Bu bölümdeki kurallar, Dernek çalışanları, derneğin hizmet sunduğu çocuklar dahil olmak üzere herkes için geçerlidir. Güzel Şeyler Derneği hizmetleri aşağıdaki esaslara göre sunulur ve bu kurum kültürünün bir parçası olmakla beraber bütün çalışanlarca benimsenmektedir:

Her çocuğun sahip olduğu olanakları olumlu biçimde değerlendirme potansiyeli olduğu kabul edilir. Çocukların hata yapabileceği bilinir ve hiçbir çocuk hatası sebebiyle temel haklarına zarar verecek bir muameleye maruz bırakılmaz.

Her çocuğun kendine özgü özellikleri ile biricik olduğu kabul edilir, başkaları ile kıyas çabasına girilmez. Çocuklar arasında fırsat eşitliği gözetilir.

Ayrımcılık yapılamaz ve kimseye ayrımcılığa maruz kalmış hissettirecek biçimde davranılmaz.

Çocuğun çalışmalarda söz sahibi olması sağlanır. Her çocuğa görüşlerini ve fikirlerini serbestçe ifade etme olanağı verilir.

Herkes birbirine saygılı şekilde davranır ve hitap eder.

Çevreye ve hayvanlara saygılı davranılır ve bu davranışın doğru yaşam biçimi haline gelmesi için çaba sarf edilir.

Her türlü eşya korunur, zarar verecek herhangi bir davranışta bulunulmaz ve israftan kaçınılır, mümkün olduğunda geri dönüşüm teşvik edilir.

Yetişkinler, çocuklara karşı yükümlülüklerini yerine getirirken üstlendikleri sorumlulukları eksiksiz biçimde yerine getireceklerini ve bunun için gereken donanıma sahip olacaklarını taahhüt ederler.

➤ **Güzel Şeyler Derneği Görevlileri İle İlgili Davranış Kuralları**

Güzel Şeyler Derneği projelerinin amacı, çocukların; özgüvenli, kendilerinin ve başkalarının haklarına ve farklılıklarına saygılı, çatışma çözme becerileri yüksek, yaşam becerileri gelişkin bireyler olmasına katkı sağlamaktır. Ekip seçiminde bu amaç göz önünde tutulur ve bu amaca ancak, görev bilinci yüksek ve yaptığı işten memnun, yeterli bilgi ve beceriye sahip çalışanlar ile ulaşılabileceği bilinci ile hareket edilir.

Genel Davranış Kuralları

Güzel Şeyler Derneği'nde görev yapan herkes, Derneğin değer ve ilkelerini benimser ve her türlü görevi bu ilkeler çerçevesinde yürütür:

- 1) Çocukların güvenliği ve sağlığı ile ilgili riskleri öngörebilir ve gereken tedbirleri alabilir veya alınmasını sağlar.
- 2) Çocuğun birey olduğu bilinci ile hareket etme, çocuğu dinleme ve çocuğun görüşlerini dikkate alma ve kararlara katılımını sağlama becerisine sahiptir.
- 3) Çocuklara karşı eşit ve adil olur, çocukların herhangi bir sebeple ayrımcılığa yahut zorbalığa maruz kalmasına engel olur.

- 4) Dernek tarafından sunulan olanaklar; ihtiyaçlar belirlenirken eşit, karşılanırken adil biçimde bütün çocukların erişimine her zaman açık bulundurulur.
- 5) Çocuklarla saygılı ve nezaket kuralları çerçevesinde iletişim kurar, çocukla iletişimde mesleki sınırları koruması gerektiğini bilir ve bunu korumaya azami özen gösterir.
- 6) Çocuğun gelişimini desteklemek, sağlığını korumayı görevinin bir parçası olarak görür.
- 7) Çocukların kendilerini güvende hissetmelerini sağlayacak şekilde davranır.
- 8) Meslek etik ilkelerine uygun davranır.
- 9) Görev ve yetkisinin kapsamını ve sınırlarını bilir ve kötüye kullanmaz.
- 10) Çocuklar için rol model olduğu bilincindedir, mesai içi ve dışında sosyal yaşamını plânlarken bu özelliğini dikkate alır.
- 11) Ekip çalışması yapabilme, diğer kişiler ve birimlerle koordineli iş birliği içerisinde hareket edebilme becerisine sahiptir.
- 12) Geri bildirimde açık ve yapıcı davranır.
- 13) Çocukların yapmaması istenen davranışları yapmamaya azami özen gösterir.
- 14) Üstlendiği görevin gerektirdiği mesleki beceriye ve yaşam disiplinine sahiptir ve öğrenmeye açıktır.
- 15) Çocukların sorumluluklarını yerine getirmelerine ve çocuklarda sorumluluk bilincinin gelişmesine destek olur.
- 16) Çocuğun özel hayatına ve çocuğun özel hayatına ilişkin bilgilerin gizliliğine özen gösterir.

Günlük yaşam alışkanlıkları ile ilgili aşağıdaki kurallara dikkat eder:

- 1) Mesai saatlerinde herkes kişisel bakımına, işine ve görev tanımına uygun biçimde giyinerek ve kıyafet – kıyafetine özen gösterir.
- 2) Mesai saatleri ve idare tarafından hazırlanan planlara ve programa uygun çalışılır.
- 3) Gereksiz çalışan aydınlatma, ısıtma, su gibi kaynaklar kapatılır ve kullanımında israftan kaçınılır.
- 4) Yaşam alanları daima temiz ve tertipli tutulur.
- 5) Ders, etüt, etkinlik sonrasında faaliyetin/lerin yapıldığı alan temiz ve düzenli bırakılır.
- 6) Çalışma sırasında çevreye gürültü vb. şekilde rahatsızlık verecek davranışlardan kaçınılır.

Öğrenciler, çocuklar ile iletişim kurarken aşağıdakilere dikkat edilir:

- 1)Çocuklarla yetişkin – çocuk, eğitmen – öğrenci ilişkileri bakımından uygun olmayan hitap biçimleri (aşkım, bebeğim, fıstık, kanka, hey yavrum gibi) kullanmamak.
- 2)Yalan söylememek.
- 3)Herhangi bir disiplin uygulaması veya ceza ile tehdit etmemek.
- 4)Bağırılmamak.
- 5)İsim ve lakap takmamak.
- 6)Azarlamamak, kıyaslamamak.
- 7)Aşağılayıcı, küçük düşürücü sözler söylememek, fiziksel şiddete başvurmamak.

İş Akti / Dernek Üyeliği ve Gönüllülüğünün Fesih Sebebi Sayılacak Davranışlar Nelerdir?

Aşağıda yer alan davranışlar Güzel Şeyler Derneğinde görev yapan herkes için kabul edilemez davranışlardır ve Dernekle ilişkin kesilme gerekçesi oluşturur, gerektiğinde adli makamlara bildirim hükümlülüğü doğurur.

Kanunda tanımlanan haliyle istismar sayılacak davranışlarda bulunmak. Örneğin;

- Çocuğa sağlanan herhangi bir olanağı bir lütuf gibi sunmak veya çocuğun böyle hissetmesine sebep olacak biçimde davranmak.

- Herhangi birine karşı psikolojik şiddet (bağırarak konuşmak, azarlamak, hakaret etmek, lakap takmak, aşağılayıcı söz ve davranışta bulunmak, kişinin sevilmediği, yetersiz olduğunun söylenmesi ve vurgulanması vb.) uygulamak.
- Bir çocuğun ihtiyacını veya riskli bir durumu fark etmemek, yetkililere haber vermemek ve karşılamamak suretiyle çocuğun zarara uğramasına sebep olmak.
- Herhangi birine zorbalık (Alay etme, isim takma, tehdit etme, emir verme, hakaret etme, laf atma, dışlama, vb.) yapmak.
- Çocuğun sorumluluklarını yerine getirmesini engellemek, çocuğa yaşına uygun olmayan sorumluluk vermek veya sorumluluk vermeyi bir ceza aracı olarak kullanmak.
- Fiziksel veya cinsel istismar niteliğinde davranışlarda bulunmak.
- Herhangi birine karşı fiziksel şiddet (vurma, cisim atma, itme, yaralama vb.) uygulamak.
- Çocuk ile kurum ve görevi dışında herhangi bir yerde ve biçimde ilişki veya iletişim kurmak. Çocuğu görevlendirildiği haller dışında evinde ziyaret etmek veya evine veya bir başka yere götürmek.
- Çocuklara veya çalışanlara karşı cinsel içerikli herhangi bir davranışta bulunmak veya herhangi bir kişiye karşı cinsel şiddet uygulamak ile suçlanmak
- Herhangi bir biçimde aile içi şiddet veya kadına karşı şiddetle suçlanmak.
- Çocuklara yönelik herhangi bir biçimde cinsel içerikli davranışta bulunmak, bulunma şüphesi altında olmak. Olumsuz örnek teşkil edecek biçimde davranmak. Örneğin;
- Çocukların yanında kurum veya başka personel ile ilgili yorum yapmak.
- Çocukların yanında olumsuz örnek teşkil edecek tutum, davranış ve konuşmalarda bulunmak.
- Kurum sınırları içerisinde ve çocukların görebileceği diğer yerlerde sigara veya alkol tüketmek.
- Çocuklarla yetişkin – çocuk, eğitmen – öğrenci ilişkileri bakımından uygun olmayan hitap biçimleri (aşkı, prensesim, bebeğim, fıstık, kanka, hey yavrum gibi) ile konuşmak ve bu sınırlara uygun olmayan biçimde davranmak (el şakası yapmak, kendi özel hayatı ile ilgili bilgiler vermek gibi).

Özel hayatın gizliliği ilkesini ihlal edici biçimde davranmak. Örneğin;

- Toplantı, eğitim ve benzeri çalışmalarda ele alınan çocuklar hakkındaki bilgileri, çocuklar ile ya da onların şahit olabileceği ortamlarda üçüncü kişiler ile konuşmak.
- Bir çocuk hakkındaki özel bilgiyi, bu bilgiyi bilmesi gerekmeyen personelle ya da diğer çocuklarla paylaşmak.
- Güzel Şeyler Derneği ile ilişkili herhangi bir kimsenin kişisel verisi ve yaşam öyküsünü üçüncü kişilerle paylaşmak.
- Çocukların gelişimleri, yürütülen program ve kurum işleyişi ile ilgili konulardaki tespit, görüş ve önerileri idare dışındaki kişiler ile paylaşmak.
- Ses ve görüntü kaydı yapmak ve bunları üçüncü kişilerle paylaşmak, yayınlamak, yetki alanı dışında arşivlemek,

Çocukların gelişim ve güvenliğini tehlikeye atacak davranışlarda bulunmak. Örneğin;

- Çocuklar hakkında idareye kasıtlı olarak yanlış, yönlendirici bilgi vermek.
- Çocukla ilgili fark ettiği bir risk durumunu yetkililere haber vermemek.
- Görev yerinden üstlerini bilgilendirmeden ayrılmak veya çocukları bir yetişkin gözetimi olmaksızın bırakmak.
- Görev tanımına uygun olmayan biçimde ilişki kurmak.
- Sosyal medyada çocuklar ile arkadaş olmak ve sosyal medya üzerinden iletişim kurmak.

Güzel Şeyler Derneği Çocuk Koruma ve Etik Değerler Politikasının temel ilkelerine aykırı davranmak. Örneğin;

- Güzel Şeyler Derneği içerisinde Őahsi reklam, satıŐ yapmak.
- Bir kimseyi dahil olduğu din, ırk, siyasi görüş, cinsiyet vb. ile ilgili yargılamak, aŐađılamak ve yönlendirmek.
- Madde kötüye kullanımında bulunmak veya bağımlılığa sahip olmak.
- Proje alanına getirilmemesi gereken zararlı maddeleri getirmek, getirilmesine aracılık etmek, bulundurmak.
- Dernek maddi kaynaklarının kullanımında usulsüzlük yapmak.

Bu politika, yıllık planlamalar ve raporlarla her sene sonunda değerlendirilir ve gözden geçirilerek güncellenir.